PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PL Tewfik, Mehmed
234 Tahric-i ḥarabat
T48
1883

2211

16/109

تخریج خرابات

مستخرجی

محمد توفیق

بزم اول مصطبهٔ خرابات

اشبو مجموعه اوچ نسخه‌دن عبارت اولوب برنجی نسخه‌، مصطبه، ایکنجی پیاله، اوچنجی سبوی خرابات نامی آلتنده نشر اولنه‌جقدر.

ممثلی

کتابجی آراکل

معارف نظارتنک رخصتیله طبع ایدلمشدر.

قسطنطنیه

١٣٠٠

مطبعهٔ ابوالضیا ـ درغلطه

Tewfik, Mehmed

تخريج خرابات

Tahric-i harabat

مستخرجى

محمد توفيق

معارف عموميه نظارتنك رخصتيله طبع اولنمشدر

قسطنطنيه

١٣٠٠

مطبعهٔ ابو الضيا – در غلطه

PL
234
T48
1883

مطبعهٔ ابو الضيا

غلطه‌ده عرب جامعی اتصالنده عدد ٨

Imprimerie EBUZZIA.
8 Rue Arab-Djamissi, Galata.

LIBRARY
JAN 28 1972
UNIVERSITY OF TORONTO

تخریج خرابات

—

{ حرف الف }

فضولی

بلند وپست عالم شاهد فیض وجودگدر
دکل بیهوده اولمق یوغیکن ارض وسما پیدا

—

ای اولوب معراج برهان علوّشان سکا
بیره ایندی کوکدن استقبال ایدوب قرآن سکا

—

چیقمه یارم کیجه‌لر اغیار طعنندن صاقین
سن مه اوج ملاحتسین بو نقصاندر سکا

—

« بیك جان اولیدی کاش من دل شکسته‌ده
تا هر بریله برکز اولیدم فدا سکا »

نامی

نیچون مقیـد تار بلای زلف اولـدك
سزادر ای دل شوریده اضطراب سـکا

حاذق

هم جفادن اینجینور همده جفا کاری سور
مشربم اولـدی بلا اندر بلا یارب بکا

فائضی

هیچ جمعیت خاطر دن اثر کوردکمی
بو قدر مجلسه اوغرار یولك ای باد صبا

اصولی

شو سرورلر که طاغلر کبی باش اکمزدی افلاکه
یاتورلر شمدی پست اولمش نه تاج ونه کمر پیدا !

علی شیر نوایی

حق تانو قدر کیم تیریکلیك دین منکاسین‌سین مراد
یو قسا عالم نینك یوغ وباری برابر دور منکا

{ حرف با }

فانی

رخت وبختن صویه صالمش باده ویرمك وارنی
بی دل وبی خانمان بیچـاره بر بن برحبـاب

واصف اندرونی

«غیرت قومیور» دیرده ایدر غیبته آغاز
افشای عیوب ایتدمیدز غیرت احباب؟

﴿حرف تا﴾

فضولی

گرفتار غم عشق اوله‌لی آزادهٔ دهرم
غم عشقه بنی بوندن بتر یارب گرفتار ایت

فاضل اندرونی

دولت ایچون مجاهده جنت ایچون دعا
دکمز بو رنج ومحنته دنیا وآخرت!

ثابت

ایکیسی بر در معذب ایلکده آدمی
کوکبی مسعود دشمن طالعی منحوس دوست.

حاذق قدیم

کاسه لیسان ایدر بربرینی استثقال
جمله‌دن اولسه‌ده ممنون ولیّ نعمت

{ حرف ثاء }

توفیق

اغماض و تغافل کرك آسایشه یوقسه
بی غایه در آمد وشد امواج حوادث

{ حرف جیم }

بصیر بغدادی

زن مرده، جوان پیره، کمان تیرینه محتاج
اجزای جهان جمله بری بیرینه محتاج!

اسکداری راتب بك

کلمز تغیر آصلنه بردر حقیقتی
دریاده کرچه ظاهر اولور صدهزار موج

پیری زاده صاحب

نوله سردن کچرسه پیرهن سرده کچر آندن
« کچندن کچ » دیمشلر سنده سردن پیرهندن کچ

{ حرف حاء }

شیخ غالب

زکاتی یوق ضرر ایتمز تو کنمز اکسیلمز
اولورمی آدمه خولیا کبی نصاب فرح؟

{ حرف خاء }

شیخ غالب

لیل ونهار وخون شفق جمله بی دوام
اتمکده هب کذار سفید وسیاه و سرخ

{ حرف دال }

علی رضا پاشا

حرمتندنمی دوشر کاهی آیاغه دوشسه‌ده
کلمده بنت العنب تادور جمدن ید بید

ضیا پاشا

[جامع خرابات]

کشتیٔ عقله اولور هر موجی بر کرداب یأس
عشق بر دریای عماندرکه ساحل نابدید !

{ حرف ذال }

لا ادری

رقیبه اولدی میسر آلهی زهر اولسون
عتاب تلخ لبک کبی برشراب لذیذ!

{ حرف راء }

ابن کمال

کوزلرم یاشی امید وصل وبیم قهر ایله
بکزر اول بارانه کیم بر آن دیکر بر آن یاغار !

احمد پاشا

آه کیم غمزه لرله دلبرلر
طاقینور صاغلی صوللی خنجرلر
عارضك لطفن اوکدکه بلبل
برك کلدن لطائف از برلر.

اسعد پاشا

لاف دعوای انانیت نه لایق عاقله
هرکسك عالمده بیك مافوقی بیك مادونی وار !

باقی

کسب ایدر دردوغمك دل چشم کریان خرجنور
جمع ایدر دریای عمان ابر باران خرجنور

—

بز طالب توجه اقبال روزکار
کلبرك باغ عمر ایسه برباد اولوب کیدر !

—

جان لعلن ایلر آرزو یار ایچمك ایستر قانمی
یارب نه وادیدر بو کیم جان تشنه جانان تشنه در

—

کوزل سوز کهردر کهر آز اولور .

—

ارضرومی پرتو پاشا

برخانه‌یه مالك دکلم بن شو جهانده
قطّاع طریقك بیله ششخانه‌سی واردر!

توفیق

نه کونه الدادر بیك شیوه‌لرله شاهد تقدیر
توکلدن چوب دلبستهٔ تدبیر اولاندن صور

رائف منلا

عکسکك آینه‌سی سینه کدر
عکسکك سینه‌سی آینه کدر

جودت عتیق

نقد وقتن عیش و نوشه صرف ایدر
اهل ذوقك اکثری مدیوندر

—

مائل خوبان اولور ارباب عشق
لیلی یه میل ایلین مجنوندر

حشمت

کل خزانه منتظر بلبل فغانه منحصر
چشم عبرتده کلستان عین شیونکاهدر

هرسکلی عارف حکمت بك

بیهوده در کمال و درایت زمانه ده
باب کبار عصره هنز انتسابدر.

—

حکمت نظام عالم کون و فسادی هب
اخلال ایدن مداهنه و ارتکابدر

درویش پاشا

تحمل جور یاره طعنهٔ اغیاره مشکلدر
بیلور در داهلی آنی یاره اوزره یاره مشکلدر

رازی

خدا دیوار دولتخانهٔ ارباب اقبالی
کهی برلانهٔ کنجشك بی آرام ایچون صاقلار

مورخ راشد

جدلکارانه خاموشی قدر رنکین جواب اولماز
سکوتن مرد دانا حصمنی الزام ایچون صاقلار

راغب پاشا

ناقص اولماز فیض ذاتی تلخیٔ ایامدن
باده تلخ اولدقجه آرتار نشئه‌سی قوتلنور

—

بویله‌در راغب مکافات عمل کیم فی‌المثل
صورسه‌لر مغدورینی غدار کندین کوسترر

—

بی وجود اولمق کبی یوقدر جهانك راحتی
کورکه سیمرغك نه دامی وار، نه‌ده صیادی وار

رحمی

آبستن صفا و کدردر لیال هب
کون طوغمه‌دن مشیمهٔ شبدن نلر طوغار !

رمزی پیری پاشا

زاهدی حسرت می شویله ضعیف ایلدی کیم
الده تسبیح و عصاسی صلوات ایله یورر !

روحی

شول قدر پاره‌لدی تیغ فراقك بنی کیم
نه اذا چکدیکمی پاره‌دن الله بیلور !

—

کرد باد ره پروحشت صحرای عـدم
قیس سرکشته دله قامت لیلی کورینور

زینب خاتون

بزم کلده یاقه‌مز شوق ایله دامانه یتر
کوجمز لاله صفت چاك کریبانه یتر

ساعی

کورمك یوزکی خیلی زمان ملتمسـیدر
طوت آینهٔ روینی آخر نفسمدر

ضیا بك

[جامع خرابات]

اهالی تابع متبوعدر شـاهه حقیقتـده
یکونك حکمی بالاسـنده‌کی مقداره تابعدر

شیخ الاسلام عارف حکمت بك

مجبـور ایدن مظـالمه ارکان دولتی
اسراف بیلزوم وسـفاهت دکلیدر ؟

—

ای محتشم افنـدی و قارن پنـاه ایکن
صرّافـه سر فروده رذالت دکلیـدر

—

عمرك بهـار موسمی عهـد شـبابدر .

عزت علی پاشا

بزم میده دلبر اولدقجه تبسم ریز شوق
فکر فاسد آدمه برجای تنها ایستدر .

کوتاهیدلی قبولی

یوقدر کناه اوغمزه‌سی خونیده بنده‌در
شاهم صوچ اولدیرنده دکلدر اولنده‌در

منیف

قید وقفیهٔ انساب جنونی کوردم
قیسی اول سلسله‌ده ارشد اولاد یازار

نائلی

صلاح عالم کون اولسه کر فسادی قدر
اولوردی کامروا هرکشی مرادی قدر

نابی

همان بزه دوشه‌جك وقت کلده عشرتدر
فغان نابجل مشرب هزاره دوشمر

هلالی

ای هلالی یتشدی بزم بهار
دور کلدر کوکل شراب ایستر

لا ادری

آلور رقیبی او ماهپاره بزمکاهده کاور
بزه کلورسه‌ده دولت مع الکراهه کاور !

{ حرف زاء }

بهایی شیخ الاسلام

ییقلمز دل پی اندر پی چکرکن جام آزاری
بو بزمك باده نوشی مست اولور اما خراب اولماز

حاسم

سپر انداز عجزه خصمی تیغ خون فشان چکمز
خموشان ادب اندیشهٔ زخم زبان چکمز

راغب پاشا

مظفر وقت فرصتده عدودن انتقام آلمز
مروتمند اولان ناکامیٔ دشمنله کام آلمز

—

رضاده حکم قضایه موافقز اما
برازده مذهب انصافده مساغ آرارز

سامی

هر کارده عاقل کوزه‌در سمت سهولت
انکشت خرد عقدهٔ دشواره یاپشماز

نابی

خیالیدن کاور غم خاطره جانانه‌دن کلمز
ستم هپ آشنالردن کاور بیکانه‌دن کلمز

{ حرف سین }

فصیح دده

مژه‌سین هول قیامت ایده‌مزدی تحریك
فکر لیلی ایله اول مرتبه حیران ایدی قیس

نهاد بك

صدای آه توکندی کسلدی آه نفس
کوکلدن آه ایدرم آه آهه قالمدی سس!

{ حرف شین }

رابط

سبو پامال پیمانه شکست آلوده‌می نوشان
بو بزم ایجره مکر کیم ساقیا بر یاد آیاق باصمش

یسری

دردمز جانانه سویلنمش دوا سویلنمامش
ماجرا سویلنمش اما مدعا سویلنمامش

لا ادری

عشاق ملامت زده رسوا اوله کلمش

{ حرف صاد }

نجاتی

کوکل مرادك ایسه ایتمك امتحان خلوص
خموشلق قدر اولماز سکا نشان خلوص

{ حرف ضاد }

شانی

فرقی بویکله سروك بین السماء والارض

{ حرف طاء }

نابی

قنغیسنك ارتکابندن کوکل حیرتده‌در
هم کنه، هم کریهٔ خجلتدر استغفاره شرط !

{ خرف ظاء }

باقی

نوله کلسه دل مجروحه درد دلربادن حظ
ایدر خستهٔ ندکلو نا امید اولسه روادن حظ

—

غم عشقك جهان ملكنده بولدم شادمان اولدم
كشی غربت دیارنده ایدرمش آشنادن حظ

{ حرف عین }

عونی

زهری تریاق ایلیوب تریاقی زهر ایلردی خلق
اولمسه تغییر ماهیات اشیا ممتنع !

—

آكلاشلمز عونیا رمز حروف كائنات
نسخهٔ عالمده استخراج معنی ممتنع .

{ حرف غین }

احمد پاشا

اول سروزناز نازه دخی ناز ایدر دریغ!
اهل نیازه مرحمتن آز ایدر دریغ!

{ حرف فاء }

باقی

قدرگی سنك مصلاده بیلوب ای باقی
طوروب ال باغلایه‌لر قارشوكه یاران صف صف

{ حرف قاف }

باقی

جام وش کیمدر بو بزم ایچره جکر خوان اولمیان
غنچهٔ کلزاری سیر ایت لالهٔ حمرایه باق !

رمزی

مبتلالر کرچه چوقدر یاره اما یاره یوق
بر بنم کبی بلالو عاشق بیچاره یوق

عزت علی پاشا

بلادر دلبر بیکانه طوره آشنا اولمق
تحمل سوزدر یاد آشنایه مبتلا اولمق

فضولی

دور سرمست شراب غفلت ایتمش عالمی
بونجه سرمستك تماشاسینه برهشیار یوق !

{ حرف کاف }

باقی

جام لعلکدر سنك آینه روی انورك
آدی وارجام جمك آینهٔ اسکندرك

حافظ عجم

باده حلنده عجایب حیله بولدم گوش ایدك!
مست اولك تکلیف ساقط اولسون آندن نوش ایدك!

بروسه‌لی حریری

ای مرادم عکسنه دور ایلین چرخ وفلك!
شمدی کوکلم نامراد اولمق دیلر نتسك کرك؟

رئیس الکتاب خیری

اخذ متاع لطفنه صاحب سخالرك
نقدینه‌سی النده دعادر کدالرك

خیلی

کدر کهگه که در هجرانه دوشوردك
دردگله بنی پادشهم در بدر ایتدك

راغب پاشا

خلاف طینتمدر طبع احبابه کدر ویرمك
دکلدر مشربم مانند صهبا درد سر ویرمك

رزمی بهادر کرای

صاقنور اول گل رخساری اسن یللردن
صانمه تحریك صبادن یوزین اورتر زلفك

وقعه نویس رشید

شکستکیٔ دله چاره‌ساز اولور صانعه
طبیب تسلیتك مومیالرك كوردك

یاوز سلطان سلیم

مردم دیده‌ده بیلم نه فسون ایتدی فلك
کریه‌سی اولدی فزون اشکنی خون ایتدی فلك

—

شیرلر پنجهٔ قهرمدن اولورکن لرزان
بنی بر کوزلری آهویه زبون ایتدی فلك

صبوحی

کوزلر کدر ینه اکانجه‌سی بن محزونك
مونس وهمدمی آهو یراشور مجنونك

جامع خرابات ضیا بك

طوغار الله، کدر درد ایله، اولور غمله،
بیلنسه آه ندمدر صفاسی انسانك !

—

سپهر مدفنی مأکل ایتمش انسانه
اولور ینه تن انسان غداسی انسانك !

عزت علی پاشا

عشاقه زخم سینه دکل زخم جان کرک
زیرا که برکذار محبت نهان کرک

مامازاده علی افندی

شادئ مرك عدودن جسمم ایتدی جانی ترك
مدت عمرمده برشاد اولدم اولده شادمرك

عونی بك

سینه‌لرده وارسون آرام ایلسون تیر قضا
ای خدنك غمزهٔ جانان یرك جاندر سنك

شیخ غالب

دوزخ نشین آتش فقر اولدیغك قالور
ای آخرت خراب تهیدر توکلك !

فضولی

لبك رشکی مزاجن تلخ قیلدی بادهٔ نابك
قاشك میلی یوزینی قبله‌دن دوندردی محرابك

فطنت

بیلمدك ذوق وصالك چکمینجه فرقتك
اولمینجه خسته قدرین بیلمز آدم صحتك

نابی

کزلیجه طول امل اولدیغن استغناده
کوسترر عینی ایله صنعتی موتابلرك

کوکل نامنده بر ویرانه اولمش خانه قالمشدی
آلوب آخر آنیده ای جفا جو وقف درد ایتدك

علی شیر نوابی

عارضینك کل دور کل اوزره سنبل تر کاکلونك
الله الله کل یوزونك تیلش معنبر کاکلونك

سید وهبی

آلوردم انتقامن چاك چاکی کریبانك
کیریدی آه ظالم دستمه بر کره دامانك

لا

شمع اقبالی تار ایلسون دیرسه فنك
کشی یاقدیغی چراغ اوستنه پروانه کرك

لا

هر ایشك عاقبتی عاقله درپیش کرك
کار اولده کشی عاقبت اندیش کرك

{ حرف لام }

اشرف پاشا

مردلا قیدی کرفتار ایده‌مز دام امل

حلیمکرای

او شوخ اوم‌رتبه مست شراب ناب دکل
بزه بر عشوه‌در آنجق مرادی خواب دکل

ندیم

کل موسمنده توبهٔ میدن بنم کبی
ظنم بودرکه سنده پشیمانسین ای کوکل !

نفعی

اهل دلدر دیه‌مم سینه‌سی صاف اولمیانه
اهل دل بر برینی بیلمامك انصاف دکل

شیخ الاسلام یحیی

صاریئوب شال طاقنمش کل او نخل موزون
سیر ایدك نیجه یراشمشدر اودال اوستنده کل

یحیی بك

بیمارم ای اجل بو کیجه بکله یانم آل
روز فراق دلبری کوسترمه جانم آل

{ حرف میم }

احمد پاشا

چین زلفك مشکه بکزتدم خطاسن بیلدم
کی پریشان سویلدم بو یوز قراسن بیلدم

—

قد قیامت، غمزه آفت، زلف فتنه، خط بلا
آه کیم بن حسننك بونجه بلاسن بیلدم !

اسرار دده

کورن صانور که صفادن سماع راه ایدرم
دونر دونر باقارم کوی یاره آه ایدرم !

بلیغ

چشم علیلی حسرت ایله پرنم ایلدم
ال عید اکبر ایلدی بن ماتم ایلدم !

حبابی

دم آخرده صانمك منزلم زیر تراب ایتدم
کناهم چوقلغندن یرله کیردم حجاب ایتدم !

هرسکلی حکمت بك

یازقلر کیم جهان اولمش فریب آلود آرایش
رجالك حالی هم شیوهٔ طور نسا بولدم .

حلیمکرای

هپ جهله چیقدی علم رسومك نتیجه‌سی
سرمایهٔ خسارت ایمش کار صندیغم !

مورخ راشد

شکوه‌دن آنجق غرض تسکین سوز سینه‌در
حال دلدن یوقسه اول آفت خبیر اولسون دیمم

راغب پاشا

سزادر چاك چاك ایتسه دل مجروحمی زیرا
او شوخك دستنه شمشیر استغنایی بن ویردم

روحی

بونده میدن بی نصیب آنده ریاسندن خجل
زاهد نادان چکر دنیاده غم عقباده غم

بروسه‌لی عفت

پرسش لعلکه خطکله جواب ایسته‌دم
بن شراب ایسته‌دم ای شوخ کتاب ایسته‌دم

شیخ غالب

نیه منجر اوله حالم بوتلونله بنم
دل پشیمان کنه توبه‌یه وارماز دهنم !

اربیللی غریبی

یارك رخ زیباسن آیینه‌یه بکزتدم
وه وه نه خطا ایتدم آیی نیه بکزتدم !

سلطان سلیمان محبی

رندلر بزمنده ساقی برعجب نام ایلدم
مسجدك قندیلنی میخانه‌ده جام ایلدم

فاتح سلطان محمد

امتثال « جاهدوا فی الله » اولوبدر نیتم
دین اسلامك مجرد غیرتیدر غیرتم !

نابی

اول شوخ دریغ ایتمز ایدی نقد وصالن
خواهشکر احسانی همان بر بن اولیدم

—

شوق امید عفو قومز کندی حالمه
بن هرنه دکلو میل کناه ایتمیم دیسم !

نفعی

منت ایلرسه فلك برایکی کونلك عمره
اولورم درد محبتله اوباری چکمم !

یحیی بك

قوصراحی یی بزه راه غمه هادی اول
سنی ای پیر مغان باری بز ارشاد ایده‌لم !

لا

جانابن اگر درد فراقکله اولورسم
اولدر بنی برداخی بودنیایه کلورسم

{ حرف نون }

احمد پاشا

قیل مقوس قاشلرك طرف کلاهکدن عیان
غرهٔ مه شکل ابروسیله غرّالنمسون

—

صور دل مسکینمك حالن پریشان زلفکه
حالنی بیلز پریشانك پریشان اولمیان

باقی

جانان اودرکه میل ایده آنی کورنجه جان
اسباب حسنی خوب اوله امّا بشرط آن

—

غرق ایدر عالملری برقطره آب مغفرت
وار قیاس ایت وسعت دریای رحمت نیدوکن

بهائی شیخ الاسلام

دل مجروحه رحم ایتمه قالسون دام زلفکده
شکسته بال اولان مرغی ایدوب ازاد نیلرسك

—

کوزل تصویر ایدرسك خال وخط دلبری اما
فسون وفتنه‌یه کلدکده ای بهزاد نیلرسك

حالتی

یاری کورنجه قالدی کوکل عرضحالدن
ال دکمدی شکایته شکر وصالدن

خیالی

کوی یارك بر غبارین قوندررسك چهره‌ده
ای صبا یوکات بکا روی زمینك دمنن!

مورخ راشد

ایدر صوت جرس راه خطرده دعوت رهزن
هله دنیاده یوقدر آدمه شهرت قدر دشمن

یاوز سلطان سلیم

بن یاتام لایقمی اول قارشومده ایاغن طوره
سرونازم دین بن اولدکده نمازم قیلسون

سلیم

بر کرده‌ده بازی دل دلبرده اثر قیل
ای آه جکرسوز سنك یاندم الندن !

جامع خرابات ضیا بك

عبرت آلوب حکایت فرهاد وقیسدن
مردم دین جهانده اسیر زن اولمسون

عبدالله وصاف

حصول کامك استقبالی محض آفت جاندر
اولور پروانه سوزان شعلهٔ شمعك صعودندن

—

امید لطف وهمت عالمك نو دولتانندن
نیار سایه‌در سورك همان نخل روانندن

عاطف

ای صور قیامت نه غوغا ایسه مقصود
قالدرمه بزی خاکده آسوده یاتورکن

عزت منلا

بلبل اغلار، کل جکرخون، لاله پرداغ محن
ذوقنی بیلم بودار محنتك کیمدر سورن !

عونی بك

اخرت حقن حلال ایتسون بزه پیر مغان
صورمسونلر روز محشرده حساب باده‌دن

—

اویله بر عرض جمال ایله که ای رشك ملك
سیر ایدن صورت دیدازکی « الله ! » دیسون

فائق قدیم

درون سینه‌یه صد داغ حسرت اولدی سوز افکن
یته ای جسم زار درد پرور دیده‌لر روشن

فضولی

اویله عریان کرك آوارهٔ صحرای جنون
که تعلق دیکنن طوتمیه قطعا اتکن

—

رند خاك اولسه دخی دردخم باده اولور
نه ایسه قویماز الندن می صهبا اتکن

—

هر باده که سنسز ایچرم بزم بلاده
خوناب اولور البته آقار دیده‌لرمدن

—

زمانه ایچره مجربدر انتقام زمان
همیشه یخشی یه یخشی ویرر یمانه یمان !

سلطان سلیمان محبی

پند کوش ایمه دلا آلمه اله عار اتکین
قونه دیرلرسه دیسونلر طوته کور یار اتکن

منطقی

بن که زید خرقه‌یه چکدم سری شمدنکری
باشنه چالسون فلك ظل همای دولتی

—

عنانی چشم کریان آلدی دست اختیارمدن
صاولسون باکا سدّ راه اولنلر رهکذارمدن

نابی

ذلت اربابی اولور باب آلهیده عزیز
خلق جامعده ال اوزره کتیررر پاپوسن

—

نه‌دکلو زخمخوار خار ایسه کل باغ عالمده
ینه مانند داغ سینه خندان کوسترر کندین

—

چوق تکاپو ایلدم پست و بلندین عالمك
بولمدم تسلیمدن غیری طریق اسلمك

نفعی

دللر نیجه بر چاه زنخدانه دوشسون
سایه‌ك کبی زلفکده قودامانه دوشسون

—

چوز زلفکی باری بو بهانه‌یله دل زار
که کردنکه کاه کریبانکه دوشسون

علی شیر نوایی

ای مصور طوتغالم اول سروی تصویر ایته‌سین
شیوهٔ رفتاریغه کلکج نه تدبیر ایته‌سین

نوعی

جام صفا کرکمز دنیای دون الندن
مردانه‌لر شکاری آلمز زبون الندن

—

غم چکمه جام مرکی یکسان صونار زمانه
اول زهری جمده چکمش کردون دون الندن

—

زاهده محراب مسجد عارفه ابروی یار
جلوه‌کردر پرتو نور خدا هر کوشه‌دن

اندرونی واصف

اوکل اندام برآل شاله بورونسون یوریسون
اوجی کوکلم کبی آردنجه سورونسون یوریسون

والهی قدیم

بر غنچه سودم ایلدم اغیار عالمی
شکوای خار ایدنده بنم؛ کل دیکنده بن!

وحودی

یوری هی زال دهر پرفتن بر قحبه زنسین سن
نوله شیرین ایسك صورتده فرهادی اوزنسین سن

سید وهبی

چارپلمش اولده کندی کبی بر پری وشه
آلدرمش عقلن عقل آنیجی دلستان ایکن

مفتونی اولمش اولدخی وهبی بر آفتك
آشوب دهر وفتنهٔ آخر زمان ایکن

ویسی

کیدر خواب تغافل دیده‌لردن دور اولور برکون
بو مجلس بویله قالماز مستلر مخمور اولور برکون

اولعلین قبهٔ عالی او دیوان زر اندر زر
باشنده باز کونه آتشین تنور اولور برکون

نامق کمال بك

سقوط ایتدیسه کوکب مهر انور برقرار اولسون
یره دوشدیسه میوه شاخساری پایدار اولسون

مورخ راشد

عفو راجعدر برای تربیت تکدیردن

{ حرف واو }

اسعد مخلص پاشا

فسون غمزه‌سندن فتنهٔ خط اولدی افزونتر
شرآرتار (کون بکون) خیرا کسیلور آخر زماندر بو

جودت پاشا

دیوان حسنه باری سن ای خط نوچیقوب
عرض ایت سیاهنامهٔ هجرانی مو بمو

حنیف

ای جام باده لبلرین اوپ بندن اول مهك
عرض ایله تلخکامیٔ هجرانی مو بمو

فائضی

قیسی کور مجنون ایکن عالمده شهر تکیردر
هیچ سنی بر کیمسه یاد ایلرمی عاقلدر دیو!

فغانی

شمیم کاکلك آلمش نسیم کاشنده
دیمش که سنبله‌سنده امانت اولسون بو

{حرف هاء}

ابن کمال

حقهٔ یاقوتدر چشمم در وکوهر دوکر
لبلرك عکسی دوشلدن اشك خوناب اوستنه

شیخ الاسلام ابو السعود

بولنه خرج ایده‌یم نقد حیات الده ایکن
که بکر فرصت عمر کذران کیرمز اله

احمد پاشا

عالمده زلف یار ایدی دولت دیدکاری
یار اولمدی چون احمده دولت نه فائده

شیخ الاسلام اسحق

حرف وصل کاکلك کتم ایت لسان شانه‌دن
کشف اسرار ایلمه اغیاره الله عشقنه !

اشرف پاشا

مست صهبای طربخانهٔ شوقمزکه مدام
روح جم غبطه ایدر ساغر سرشارمزه

امری قدیم

شاد ایتمك ایچون روحنی هر کیجه زمانه
واللیل اوقور تربت مجنون اوزرنده

باقی

جامه خواب اول آفتی آلدقجه تنها قوینمه
صانورزم ابرك كيرر ماه شب آرا قوینمه

بلیغ

جاهلك دائم مرادنجه دونر چرخ فلك
التفات ایلر گدا فرزند نابیناسنه!

بیداری

صورت یار ایله دل خانه‌سنی دیر ایله
یاری هر گوشه‌ده برصورت ایله سیر ایله

شهزاده جم

دولتمدر وصال یار آما
بکا یار اولمدی او دولت آه!

—

چونکه ظلمی ینه سن ایلرسك
جم کیمه ایلسون شکایت آه ؟

—

دلده غمزه‌ك اوقی وار ایکن غمك کونده‌ده کیم
قونمق اولمز ای صنم مهمان مهمان اوستنه

جودت پاشا

اویمز زمانه کیسه‌یه حقیله چاره‌سز
لاقید اولوبده کیتملی آدم اویارینه

جوری

نثار آبروی خواهش ایتمکدن قاچلمزدی
رجای همته لایق جهانده برمراد اولسه

حسن چلبی

کرك سنك سیاه اولسون کرکسه اطلس وخارا
غرض بربالش راحت بولنمقدر سر آلتنده

راسخ

ریزهٔ الماس اکر هر آچدیغی زخمه او شوخ
لطفی وار اولسون ایدر احسان احسان اوستنه

—

دلده غم وار شمدیلك لطف ایله کله ای سرور
اولەماز برخانه ده مهمان مهمان اوستنه

—

عجبمی کریه وآه ایلسم مانندهٔ کردون
کرفتار ایتدی بهتانه کیمك باشینه دوندمسه

راغب افندی

وصلت یار ایچون اغیاره مدارا ایلر
زهر ایچر عاشق دلخسته شفا نیتنه

راغب پاشا

اکر مقصود اثرسه مصرع برجسته کافیدر
عجب حیرتده یم بن سد اسکندر خصوصنده

صبری

کورسون نیچ اولور چاشنیٔ جام محبت
بوعقل خود آرایده بندن بتر ایله

جامع خرابات ضیا بك

شمدیکی عاجزلرك دعواسنی سیر ایلین
کچمشسك رحمت اوقور فرعونه شدادینه

ادرنه‌لی عذاری

کلمدی ساقی قناعت وار ایکن می خانه‌ده
بر آیاغم اوده قالدی بریسی میخانه‌ده

عونی بك

طویمدم کیتدی می ومحبوبه بو میخانه‌ده
بر کوزم ساقیده قالدی بر کوزم پیمانه‌ده

عزت منلا

حسد بر معنوی تعریضدر الطاف مولایه

هرسکلی عارف حکمت بك

دهری تخریب ایلدی یأجوج مأجوج زمان
خلقك امندی ینه مهدی ایله دجالده

فطنت

چله‌ٔ سختن چکر هردم کمان ابرولرك
آفرین ارباب عشقك قوت بازوسنه

—

جسمی خاك ایت اول سهی قدك یولنده فطنتا
نائل اولمقسه مرادك دولت پابوسنه

مرید زاده

ویرمم سکا چك بندن الك ای ملك الموت
جانانه نذر ایلدیکم جانه دکه

مكى

مرك ايرر ارباب دردك عاقبت امدادينه
بيستونك چشم امعان ايله باق فرهادينه

نائلى

احسنت اول كداى تحمل بدوشه كيم
يانسه جهان ايچنده حصيرى بولنميه

نابى

خواهش وصلتمى حس ايتدى تلاشمدن عجب
موجخيز چين ناز اولمقده ابرولر ينه

—

غمزه خاموش تغافل ديده لبريز غضب
فرصت كفتار بولمش كيبى بدكولر ينه

—

يوق بى غرض معامله اهل زمانه‌ده
كيمسه عبادت ايتمز ايدى جنت اولمسه

—

تن بخاك عجز اولان شبنم كبى افتاده‌نك
جمله‌دن اول يتن خورشيد اولور امدادينه

—

رنك و بوین غارت ایتدك بسد رای باد صبا
اولمه باری كل كبی بر خانه‌نك بربادینه

—

اول مطلبك حصولنه لغزت كه صاحبی
لازم كله مراجعت ایتمك عدوسنه

—

اول می كه‌نشئه‌سنده اوله بوی امتنان
سنك قضا طوقمسی خوشدر سبوسنه

—

التفات آینه‌در صورت استعداده

—

بو مجلس منافسه آمیز عالمك
دكمز نشاط وصلتی حزن وداعنه

—

خدا كوسترمسون بوقسه مزاج عیشی تلخ ایلر
مجربدر رقیبك میمنت یوقدر قدومنده

—

نرده كیم جمع اوله جام ودلبر وعشق وشباب
آنده ابلیسك نه حاجت مكرینه اضلالنه

—

بز راضیز درونمز اولسون خراب غم
اول مست نازه مایهٔ شوق وغرور ایسه

—

برکز آچلسون سرخم یوقسه کیم باقار
فرمان عقله شحنهٔ زهدك یساغنه

تارك

بکا آه ایلمز دیمش اول ماه
آهه طاقتمی قالدی سینه‌ده آه

نحیفی

لازم دکل عنایتی اهل تکبرك
بخش ایلدم عطاسنی وجه عبوسنه

—

کریم اودر که مجازات عفو ایده خصمه
فلك مساعدهٔ انتقام وردکجه

ندیم

قاشلرین بالاده سیر ایت رخلرین کور زیرده
قیل تماشا خلقی زیر سایهٔ شمشیرده

نوعی

تن زورقن دوشورمه کرداب اضطرابه
صبر ایت کوکل که قالمز بو روزکار بویله

—

كيدك بو ينجه ناز ولطافت لباسنى
او پدر طو ينجه دامنكى خاكپالره

لا

هپ سعى وطلب كيدر بهانه
آخر ديدوكن ايدر زمانه

لا

رها قابل دكلدر غيره محتاج اولمدن آدم
كاو منتكش دست ودهندر بر ايچم صوده

لا

سويلدكجه اول ايكى لب عاشق ايلر هلاك
كر سكوت ايلرسه بردم قان اولور قان اوستنه

{ حرف ياء }

احمد پاشا

برنظرده كوكلن آلدك بن غريب افتاده‌نك
جانمى شكرانه آل كوستر يوزيكى بردخى

اسعد مخلص پاشا

بردخى مرتبط سوزن تدبير اولماز
دست افشانه كيرن رشتهٔ اسرارك اوجى

ذابت

عاشقه باقدیغی فرط محبتدندر
صاقینور کندی کوزندن دخی دلدادهسنی

ثاقب

پایانه ایرمدی غم وهجران توکنمدی
عمرم توکندی فرقت جانان توکنمدی !

—

ثاقب توکندی کرمیٔ الفت اوشوخ ایله
اما زباندرازیٔ یاران توکنمدی !

حالتی

اولوب کنجشك دیرك آشیانی اوج رفعتده
قالور پابستهٔ بند بلا مرغ حرم شمدی

حامی

فساد کونه مقارن عدم وجوده ردیف
جهان یوق اولمده مانند شمع وار اولهلی !

اخی زاده حسن چلبی

عشاقنه باش اکمز؛ کوش ایتمز آه وزاری
اول سروناز بیلمز احوال روزکاری !

خیالی

کوردی مجنون کیم بنی آدمده یوق رسم وفا
واردی اول دیوانه وحشیلرله الفت باغلادی!

دانش

هپ طوغريلقله واصل اولور تير منزله
پكده يبانه آتميه‌لم استقامتی!

راغب پاشا

آهندن اولسه‌ده فلككك چك كمانی
چكمه فلكده سفله‌لرك امتنانی!

—

بو بی ننك معامله‌نك كائنات ايله
برلقمه نان دكلی مآل محصلی

راشد مورخ

مخل طور عزلتدر قبول شيوهٔ الفت
مرججدر يانمده مرحبادن دست رد شمعی

خليل شاكر بك

ياقدك ای آتش زن آرام يانمش كوكلی
نوهوس قيلدك شوكندندن اوصانمش كوكلی

ضميری

بو نو بهارده آنجق آچلدی لالهٔ داغ
كشاد غنچهٔ دل قالدی بر بهاره دخی

جامع خرابات ضيا بك

بزدر ضيا فناده تحقيق ايله تصور
واری يوغی جهانك هپ امر اعتباری

—

یازق اول هوا پرسته که بو بزم بی بقاده
براغوب صفای جامی غم روزکاره دوشدی

طالب

قالب بی جان ایدی لطف ایتدك احیا ایلدك
قرب رخسارکله ای روح روان آینه‌یی

عزت علی پاشا

کوردك هزار غنچهٔ کامك بهارینی
دکمزدم قراری غم انتظارینی

فصیح دده

کیجه‌لر عزم ایتدیکم اول ماهه سایه‌م خوفیدر
برطریق ایله قبول ایتمز محبت شرکتی

فضولی

حیرت ای بت صورتك کوردکجه لال ایلر بنی
صورت حالم کورن صورت خیال ایلر بنی

—

جانك جسمیله ذوق اتصالی قالمدی
آه کیم سنسز دیرلمك احتمالی قالمدی

نامق کمال بك

مکر خلق جهان هپ آشنای وحدت اولمشدر
مساویدر نظرده امتیازنیك و بد شمدی

ندیم

بویله بی حالت دکلدی کوردیکم صحرای عشق
آنده مجنون بیدار دیوانه جولر وار ایدی

—

سن ینه برنو نیاز عاشقمی پیدا ایلدك
کویکه پریر دوکلمش آبرولر وار ایدی !

—

برنیم نشئه صای بوجهانك بهارینی
برساغر کشیده طوت لالهزارینی

—

برشکر خندیله بزم شوقه جام ایتدك بنی
نیم طوت پیمانهیی ساقی تمام ایتدك بنی

نورس قدیم

کندی دردم قور ایلك دردینه اغلار کزرم
لالهنك داغی کولك آتشی یاندردی بنی

—

غنچهنك کیتدی باشی آرقهیه برخنده ایله
وار قیاس ایله بوکاشنده دمادم کولنی

نوعی

مایهٔ نقد حیات اولسه اکر دیداری
اولومدر بنم اغیار ایله کورمك یاری

وحيدى

می آنده، دلبر آنده: جمله یاران صفا آنده
بکوب جنتدن آدم ساکن میخانه اولمزمی؟

وحیدی

تأثیر ایدوب او غنچه نك بی وفالغی
کالرده عادت ایتدی هزار آشنالغی

لا

ابنای زمان مائل ایقاظ فتندر
کهواره ده کی کودکنك «شرینه نی!»

لا

بیهوده دوشدك اوستنه چون شبنم اوی کلك
زحمت هوایه کیتمسی کوندن عیان ایدی.

لا

برجام واژکون ایله چرخ دسیسه کار
مست خراب غفلت ایدر اهل دولتی

لا

کونده یوز بیك اولنك فرقت قومشلر آدینی

تم

مطبعهٔ ابوالضیا ـ در غلطه.

PL
234
T48
1883